

Nu vågar Joyce drömma igen

Sid 18

FOR ATT DU TROR PÅ EN MEDMÄNSKLIG VÄRLD NR1/2020

medmänsklighet

INGEN SKA LÄMNAS UTANFÖR

IM och Globala målen

Läs mer på sid 14

INDIVIDUELL MÄNNISKOHJÄLP
SWEDISH DEVELOPMENT PARTNER

KUNGEN BESTÄMMER ALLT sidan 4–9

IM GER OSS EN STARKARE RÖST sidan 10–11

JORDEN RUNT MED IM sidan 12–13

DE GLOBALA MÅLEN sidan 14

HUMANIUM METAL BY IM sidan 16–17

NU VÅGAR JOYCE DRÖMMA IGEN sidan 18–19

Medmänsklighet

Nr 649 – årgång 76. ISSN 1653-932X
Upplaga: 25 000 ex

ANSVARIG UTGIVARE

Martin Nihlgård, IMs generalsekreterare

REDAKTION

Redaktör: Amanda Pietersen
I redaktionen: Erik Törner, Åsa Bengtsson
Grafisk form: Marianna Prieto
IMs redaktion, Box 45, 221 00 Lund
red@imsweden.org

UTGIVNING

Medmänsklighet ges ut av biståndsorganisationen IM, Individuell Människohjälp. Tidskriften ges ut med fyra nummer per år.

COPYRIGHT

Eftertryck tillåts om källan anges.

ADRESSÄNDRINGAR M.M.

givarservice@imsweden.org, 046-32 99 46

KONTAKT

046-32 99 30 (vx)
info@imsweden.org
imsweden.org
pg 90 07 06-3, bg 900-7063

DETTA ÄR IM

IM är en svensk biståndsorganisation som arbetar för en värld fri från fattigdom och utanförskap, där alla kan ta del av sina rättigheter och ta makten över sina liv. Vi stärker utsatta människor så att de av egen kraft kan förändra sin situation. IM grundades 1938 och är religiöst och partipolitiskt obunden.

DINA PERSONUPPGIFTER

Dina personuppgifter är trygga hos oss. EUs dataskyddsförordning GDPR (General Data Protection Regulation) stärker skyddet av dina personuppgifter. För att du ska känna dig trygg med hur vi lagrar och använder dina personuppgifter har vi tagit fram en integritetspolicy.

Läs mer på imsweden.org/integritetspolicy

FÖRTYDLIGANDE MEDMÄNSKLIGHET NR 4/2019

Hållbar utveckling Skåne, HUT har varit huvudman och drivit RådRum tillsammans med bl a Region Skåne, Malmö stad, Sensus och IM, fram till halvåret 2019. Därefter har IM tagit vid.

OMSLAGET

Joyce Lengwe i Zambia fick hjälp att komma ur sitt tvångsäktenskap, tack vare IMs partnerorganisation NGOCC. Foto: Sonia Hammi.

Medmänsklighet trycks av Trydells som är ett Svanenmärkt tryckeri.

Trycksak
3041 0091

medmänsklighet

4 TEMA | JÄMSTÄLLDHET

Kvinnor och män i Swaziland i södra Afrika kämpar mot patriarkala och sexistiska strukturer och hisnande ojämlikhet. IM stödjer sedan 2019 partnerorganisationer i landet. I det som kallas Afrikas sista absoluta kungadöme lever den rojalistiska familjen lyxigt jetsetliv och motarbetar demokratisk organisering. Vid en årlig festival, Umhlanga, tvingas unga flickor dansa halvnakna för kungen så att han kan välja en ny fru.

14 GLOBALA MÅLEN OCH IM

Vi har bara tio år kvar innan de Globala målen ska ha uppnåtts enligt Agenda 2030. Vilka globala mål känner du till? IM arbetar med extra fokus på fem av målen. Läs mer och lär om hur vi bidrar till dessa fem mål.

18 NU VÅGAR JOYCE DRÖMMA IGEN

Joyce Lengwe i Zambia var bara 14 år när hon blev bortgift. Hon utsattes för fysisk och psykisk misshandel och fick sina drömmar krossade. Med hjälp av IMs partnerorganisation har hon kommit ur äktenskapet och – inte minst – fått tillbaka sin framtidstro.

Var med och skapa det glada 20-talet

Det är lätt att bli politiskt deprimerad vid en tillbakablick på 2010-talet. Inte minst för oss som jobbar för en medmänsklig värld med fokus på stark demokrati, full jämlikhet och jämställdhet. I vår omvärld växer populism, nationalism och ren rasism samt auktoritära idéer.

Vi ser det i Sverige, där ett högerpopulistiskt parti grundat av nazister gått från att vara ett parti som få tog på allvar till att komma in i riksdagen 2010 med knappt 6 procent av rösterna – till att idag vara ett av Sveriges största partier.

Nazister har tagit större plats och rasistiska och antisemitiska uttalanden och brott ökar.

Vi ser det i Ryssland, där Putin nu åter vill göra om grundlagen. Han försöker säkra sin makt, i ett land där trollfabriker och falska nyheter driver på oro och konflikter i andra länder, också i Sverige. Samtidigt utgör Ryssland med sina militära muskler ett mer direkt hot mot IMs arbete i östra Europa.

Vi ser det i Israel, där nationalismen leder till fortsatt förtryck av den palestinska befolkningen vad gäller möjligheten att organisera sig, arbeta, bo och leva.

Vi ser det i Ungern, där 2010-talet helt dominerats av Viktor Orbán, som på olika sätt begränsar friheten för föreningslivet och allt tydligare styr kultur, media och domstolar.

Samtidigt gör han också sitt bästa för att skriva om landets historia i nationalistisk riktning.

Liknande tendenser syns i länder där IM är verksam. I det hindunationalistiska Indien har det blivit svårt för organisationer att verka fritt, särskilt de som jobbar med klimat eller mänskliga rättigheter. Samtidigt hårdnar trycket på den muslimska minoriteten.

Men – under de första skälvande månaderna av 2020-talet går det också att se hur motståndet mot det auktoritära faktiskt tar form. EU-parlamentet sätter större press på Ungern och Polen. Europeiska domare stöder kollegor i Polen vad gäller rättsväsendets oberoende. Tusentals indier protesterar mot medborgarskapslagar som försöker skapa ett Indien bara för hinduer. Svenska kommuntjänstemän markerar för kulturens frihet och religionsfrihet.

IM är en självklar del i detta. Vi står upp mot rasism och för ett starkt fritt civilsamhälle. Vi vet att det går att förändra. Välkommen med och forma det glada 20-talet!

Martin Nihlgård
Generalsekreterare

martin.nihlgard@imsweden.org

TEMA: Jämställdhet

Här ligger
Swaziland

Kungen bestämmer allt i världens mest ojämlika land

**– Jag kommer aldrig att skicka
mina döttrar till Umhlanga! Det
gör mig vansinnig! Den här staten,
den här kungen, behandlar oss
swaziska kvinnor som sexobjekt.**

Cebile Dlamini, Swaziland Rural Women's Association (SRWA)

Text & foto Erik Törner

5 JÄMSTÄLLDHET

TEMA: Jämställdhet

Swaziland, där IM arbetar sedan 2019, växer motståndet. Den årliga festivalen Umhlanga – där kungen får välja en hustru bland barbröstade oskulder – symboliserar tydligt bristen på jämställdhet och jämlikhet.

Cebile Dlamini är arg, sammanbiten och utstrålar envishet när hon pratar. I samtalet med henne och två av hennes kollegor från Swaziland Rural Women's Association (SRWA) växlar alla mellan upproriskhet och djupa suckar och insikter om hur lång tid förändring tar – och hur fruktansvärt orättvist landet de lever i är.

Vi står och samtalar på gatan utanför FSEJs kontor i Manzini, Swaziland. FSEJ är IMs samarbetspartner i Swaziland och rymmer bland annat SRWA. Det är en paraplyorganisation som står för Foundation for Socio-Economic Justice (läs mer om FSEJ på s 10).

Kulturell och patriarkal kvarleva

Umhlanga, som Cebile Dlamini nämnde, är en festival där tiotusentals unga flickor under en vecka dansar barbröstade för kungen för att han en gång om året ska kunna välja en ny hustru. Det är förstas en tradition helt på

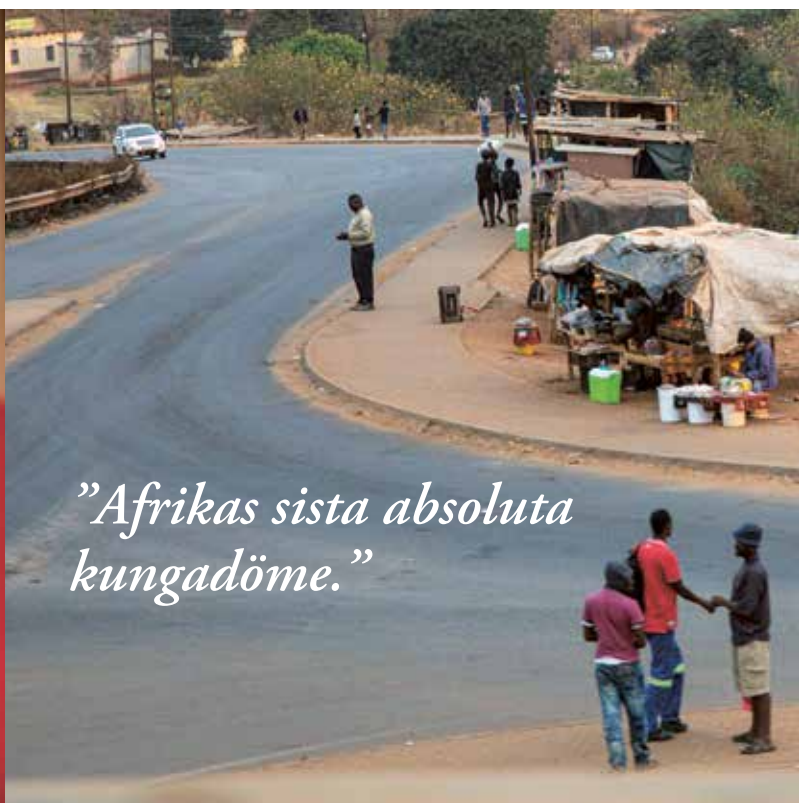
tvärs med mänskliga rättigheter. Men ställer man som ung kvinna inte upp på detta får man böter och riskerar att stämplas som motståndare till kungen. Man kan få svårare att få jobb, att få ut sin examen eller att få tillgång till statlig service, och så vidare.

Festivalen marknadsförs av Swazilands statliga turistbyrå som en färgsprakande kulturell festival. I guideböcker och resesajter över världen beskrivs Swaziland nästan alltid som ett härligt, orört, afrikanskt sagoland.

Att så många förhåller sig okritiskt till en så sexistisk tradition som Umhlanga är smått obegripligt. Självklart är Umhlanga också en uppskattad kulturell festival. I ett samhälle som saknar demokrati, där traditioner är starka och landet, kulturen och samhällslivet har präglats av en kungafamilj i hundratals år så ser många festivalen som naturlig och normal.

Under Umhlanga sjunger flickorna sånger som bekräftar att allt land ägs av kungen, att kungens ord är lag, och att demokrati är besvärligt.

Troligen är en majoritet inte monarkimotståndare och alla slåss inte för demokrati. Swaziland är ett litet land, inklämt mellan

”Afrikas sista absoluta kungadöme.”

Sydafrika och Moçambique, stort som Värmland med en befolkning som Stockholms. ”Afrikas sista absoluta kungadöme” brukar det stå i uppslagsverk om Swaziland.

Familjen Dlamini, klanen snarare, har styrt landet sedan 1700-talet. Kung Mswati III är en enväldshärskare som kan lägga sitt veto mot allt. Alla lagar och rättigheter kan begränsas.

Viktigt att väsnas ihop

I Swaziland verkar tiden ha stått stilla. Festivalen Umhlanga är ett synligt tecken på detta – på hur ett konservativt, patriarkalt och auktoritärt samhälle skapar fattigdom och kväver utveckling. Inte bara organisationen SRWA tycker att saker behöver förändras här.

I samtal med människor och organisationer framgår det hur förändring kan ske, och hur viktig frågan om organisation och organisering är. Att människor måste gå ihop, de måste väsnas ihop. I Swaziland är civilsamhället – de ickestatliga organisationerna – helt avgörande för att förbättra livet för Swazilands befolkning.

I jämförande statistik är det ett medelinkomstland, men det döljer fullständigt

ojämlikheten. Swaziland har världens största klyftor mellan rik och fattig, och kan därmed titulera sig världens mest orättvisa land (Oxfam 2017).

Medellivslängd på 54 år

40 procent lever i extrem fattigdom. Landet har världens högsta hiv- och aidsprevalens, 25 procent av den vuxna befolkningen är hivsmittad. Medellivslängden är bara 54 år.

I klartext – en majoritet av Swazilands befolkning vaknar varje dag till ett liv i fattigdom. En elit kring kungafamiljen lever däremot gott. Mycket gott.

IMs partnerorganisationer arbetar målmedvetet för ökad demokrati och jämlikhet. På olika nivåer växer motståndet. Bland advokater, journalister och företrädare för civilsamhället förs en daglig kamp för förändring.

Kanske har Umhlangafestivalen snart sett sina sista dagar?

Bild 1: **Minky Sithole**, Swaziland Rural Women's Association, SRWA, medverkar i en workshop på FSEJs kontor i Manzini.

Bild 2. **Många lever i fattigdom medan kungafamiljen lever i lyx.**

Bild 3: **Lonhlanhla Mtethudwa** från SRWA vill förändra attityder och ojämlikhet i Swaziland.

Dagens kungafamilj lever ett modernt jetsetliv med privatflyg till Dubai, London och Las Vegas (kungens favoritresmål). På sociala medier visar de upp sina äventyr bland världens framgångsrika och kända. Men just det får oppositionen att växa. Den senaste skandalen var hösten 2019 när kungens beställning av 19 Rolls Royce och 150 lyxiga BMW-bilar blev allmänt känd. Den totala kostnaden övergick 150 miljoner kronor.

Kungen förbjöd därefter fotografering av kungliga bilar, då det var besvärligt att bilder på bilarna läckt ut. Och regimen är i någon mån känslig för kritik. Nuförtiden väljer inte kungen alltid en ny hustru på Umhlanga, han har redan arton fruar och vet att det inte ser bra ut internationellt.

Kung Mswati III är son till förrre kungen Sobhoza II som hade 125 fruar. Kung Mswati har följaktligen många syskon – Sobhoza II fick över 210 barn, varav drygt 90 är i livet, och över 1 000 barnbarn.

Varför spelar detta någon roll? Det finns väl kungar och ledare som lever gott över hela världen? Skillnaden är att siffrorna har en direkt inverkan på Swazilands ekonomi. Kungafamiljen, klanen Dlamini, är enormt stor och

eftersom få jobbar och alla ska ha lyxbilar och bo i palats så äter det upp en väsentlig del av statskassan – på den fattiga befolkningens bekostnad. Till skillnad från till exempel Thailands kungahus, där befolkningen som bär upp den är 70 miljoner, så är Swaziland litet med bara drygt en miljon invånare.

Aidskatastrofen största hotet

Swaziland har kastats in i ekonomiska kriser gång på gång under 2000-talet. Aidskatastrofen är det största hotet mot landets ekonomi, tätt följt av den groteska kungliga konsumismen. Världsbanken gav 2014 ett lån för att bekämpa fattigdomen och komma till rätta med de stora ekonomiska problemen. Regimen använde då 10 procent av pengarna till att öka hovets budget.

Världsbanken och andra institutioner i omvärlden är ofta kritiska mot Kung Mswati III (till skillnad från många företag som bedriver affärer med kungafamiljen utan betänkligheter – som Coca-Colas samarbete med Royal Swaziland Sugar Company). De positiva förändringarna i Swaziland sker på grund av påtryckningar från omvärlden. Och dessa påtryckningar får bränsle och drivkraft från

organisationer som kämpar inom landet. Mzwandile Masuku, jurist på FSEJ, håller i en två dagars utbildning och samling för alla FSEJs samarbetsorganisationer. I en paus söker han upp mig.

– Du undrar säkert varför jag är klädd i kavaj, väst, och snobbiga finkläder istället för nåt vanligare eller mer traditionellt afrikanskt? säger han och ler.

– För mig är det en del av min protest. Mitt motstånd. Jag vägrar klä mig i traditionella kläder, har alltid gjort det. För kungen har stulit min kultur, kungen har kidnappat hela Swazilands kulturella arv, och innan det har förändrats tänker jag inte klä mig i något som kan kallas traditionellt swaziskt.

Vad heter landet?

Detta blir början på ett samtal som sträcker sig över flera dagar, där Mzwandile utvecklar, fördjupar och förklarar det komplexa förhållandet mellan kungafamiljen Mswati, landet Swaziland, och swazierna. Mzwandile är inte bara utsatt personligen i sin roll som jurist på FSEJ, han är också son till Swazilands kända demokratikämpa Mario Masuku, som suttit i fängelse en stor del av Mzwandiles liv.

– Jag känner väl till det här landets brister och baksidor.

En fråga, som har med detta att göra, är att landet bytt namn. Kungen lät en dag meddela att landet ska heta ”eSwatini”. Swaziland var briterernas namn på landet under kolonialtiden. Till skillnad från Rhodesia som efter självständighet bytte namn till Zimbabwe, eller Nyasaland som blev Malawi – så behöll Swaziland sitt namn. Nu var det dags att ändra på det tyckte kung Mswati III.

På FSEJ ryckte de först på axlarna när jag frågade vad jag skulle kalla landet och sa att det inte spelade någon roll. Men nästa dag tog forskaren Qandelilihle Simelane ordet:

– Det här är i själva verket en jätteviktig fråga. Jag har kollegor och samarbetsorganisationer som lämnar möten när någon säger ”eSwatini”. För det ses som ett stöd åt kungen, även om kungen i detta fall har en poäng – det är ett gammalt, kolonialt namn.

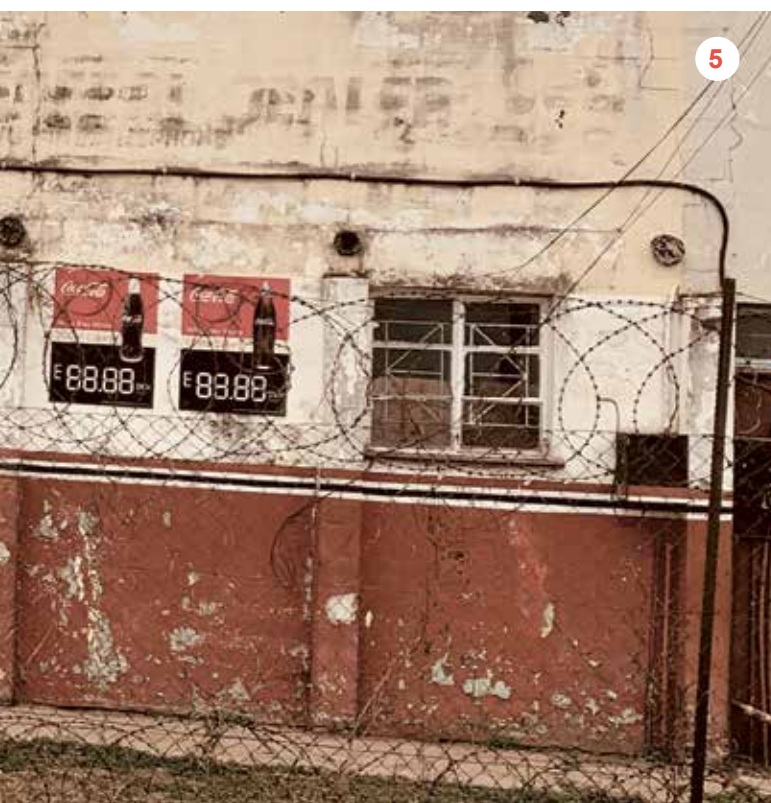
– Ni kan säga vad ni vill men vi föredrar ”Swaziland”, säger FSEJs chef Thabo Masuku.

Därför skriver vi på IM Swaziland. För motstånd ser ut på olika sätt. Från vägran att skicka sina döttrar att dansa barbröstad, till att vägra låta någon bestämma vad landet man bor i heter.

Bild 4: "Kungen har stulit vår kultur", säger Mzwandile Masuku, jurist på FSEJ.

Bild 5. Coca-Cola har affärsverksamhet i landet.

Bild 6. Lindiwe Dlamini, i Vuvulane i Swaziland vräktes när företaget RCCS, som samarbetar med Coca-Cola, behövde mer plats.

Civilsamhället:

Den del av samhället där grupper och organisationer agerar tillsammans för gemensamma intressen.

Exempel: Folkrörelser, ideella föreningar, kvinnogrupper, miljörelser, religiösa samfund och idrottsföreningar.

IM GER OSS EN STARKARE RÖST

– Vi brukar kalla oss möjliggörare och sammanförare, säger Thabo Masuku. Han är chef för rättviseorganisationen FSEJ, vars demokratiarbete hela tiden motarbetas.

Foundation for Socio-Economic Justice, FSEJ, grundades 2004 i Swaziland och har sedan starten fungerat som en paraplyorganisation för sex organisationer.

– Vi har byggt dessa organisationer från grunden med syftet att skapa sex forum för samtal och gemensam sak, strävanden och röst, förklarar Thabo Masuku.

Alla sex organisationer är idag ledande krafter inom sina områden.

– Vi strävar efter att vara en alternativ och självständig röst från civilsamhället. Och vi måste bedriva vårt arbete gemensamt med andra i regionen, för vi delar samma strävanden och känner stark solidaritet över gränserna. Alla organisationer är idag regionalt sammanknutna i nätverk och kampanjer utanför landet.

FSEJ stöttar med teknisk assistans, utbildning, finansiering, möjligheter att mötas och samlas och stärkas tillsammans. De har idag åtta anställda.

Nära att tvingas stänga ner

IMs stöd går till ett program för att stärka demokratin och för att skapa större utrymme för organisationer att verka. En svensk civilsamhällesorganisation stöttar alltså en swazisk civilsamhällesorganisation som i sin tur koordinerar ytterligare sex lokala civilsamhällesorganisationer. Och de i sin tur har ett finmaskigt nätverk av kvinnogrupper, studentföreningar och lokala kooperativ som på olika sätt organiserar och aktiverar gräsrotterna. FSEJs mål är att bekämpa fattigdom – och liksom IM tror de att det sker bäst genom att stärka demokratin och det civila samhället.

– Myndigheterna gillar oss inte, så kan jag väl säga. De vill att bilden av landet ska vara fin, ren, som att vi får verka fritt – som om förtryck inte finns.

Men Swazilands kung försöker hindra alla

som kämpar för demokrati och utveckling – inklusive FSEJ. Organisationerna inom FSEJ är dock för väl sammanlänkade och har för bra kontakter för att regimen ska kunna stänga ner dem helt. Det har varit nära flera gånger, men FSEJ har överlevt. Senast genom att Swaziland på grund av sina antidemokratiska tendenser blev uteslutet ur AGOA (African Growth Opportunity Act), ett fördelaktigt amerikanskt handelsinitiativ.

Uteslutningen pressade regimen att ändra konstitutionen och civilsamhällesaktörer som FSEJ fick utrymme att fortsätta verka.

Fredlig förändring

– Vi fortsätter att väsnas, för det fungerar. IM ger oss en starkare röst, en röst vi använder för att tala globalt om det som händer nationellt. Och sen utbildar vi gräsrotter runtom i landet om det som händer nationellt – och då skapar vi starkare röster här inifrån också. Regimens beteende får kritik utifrån och inifrån samtidigt. Det är myndigheterna inte vana vid, säger Thabo Masuku och ler lugnt.

I landet förekommer ofta demonstrationer och strejker, men det har aldrig lett till större utbrott av våld – vilket skiljer landet från sina grannar.

Mzwandile Masuku, programchef på FSEJ förklarar att det finns en tradition av att inte agera med starka uttryck eller revolter.

– Även när vi är fruktansvärt frustrerade som vi är nu, skapar vi inga rubriker – vi fungerar inte så.

Motståndet formuleras på andra vis än genom våld. Förändring uppnås genom ord, fakta, rapporter, möten, engagemang, mobilisering, organisering – ja, genom det som kallas civilsamhället.

Thabo Masuku

Text & foto Erik Törner

Vad händer i världen? Här får du de senaste nyheterna som på olika sätt berör eller påverkar IMs arbete i de regioner i världen där vi har verksamhet. Nyheterna visar hur viktigt det är att IM stöttar organisationer och individer som kämpar för en rättvis och medmänsklig värld där alla får plats.

JORRDEN

CENTRALAMERIKA Utvecklingen i våra två verksamhetsländer oroar. Den 9 februari släppte El Salvadors president in beväpnad militär i parlamentet för att försöka driva igenom en lag om mer pengar till just militär och polis.

I Guatemala har en ny lag instiftats som riskerar att begränsa eller stoppa organisationers och människorättsförsvareares möjlighet att verka.

För att säkra demokratin behövs starka institutioner, ett starkt civilsamhälle och tydlighet från omvärlden. Våra partnerorganisationer står upp för demokrati och mänskliga rättigheter och behövs mer än någonsin.

SÖDRA AFRIKA Läget är just nu mycket svårt. I klimatförändringarnas spår härjar stormar och långvarig torka. FNs livsmedelsprogram WFP varnar för att runt 45 miljoner människor är i akut behov av hjälp och saknar tillgång till mat. De värst drabbade länderna är Zambia, Zimbabwe och Namibia.

IM finns, tillsammans med ett flertal partnerorganisationer, på plats för att lindra verkningarna och ge stöd till de som drabbats.

Skadorna efter cyklonen Idai i mars 2019 är också kraftigt kännbara. Idai påverkade mer än 2,6 miljoner människors liv i Moçambique, Malawi och Zimbabwe. IM med partnerorganisationer gav snabb katastrofhjälp och bidrog bland annat med rent vatten, filter och tillfälliga skydd till de vars hus spolats bort. Vi finns på plats också i det långsiktiga återuppbyggnadsarbetet.

IMs landchef i Malawi, Steve Tahuna, säger:
– De flesta av offren från Idai är fortfarande traumatiserade och tillsammans med våra samarbetspartners arbetar vi för att ge dem stöd.

RUNNT

SVERIGE Arbetsförmedlingen missgynnar utlandsfödda kvinnor. Det visade TV4s program Kalla Fakta nyligen. Kvinnorna erbjuds mindre stöd och insatser än utrikesfödda män.

IM gör något åt det glapp som finns mellan utlandsfödda kvinnor, arbetsmarknaden och myndighetsinsatser. Genom projektet Kvinnokraft, i samarbete med Ikano Bank, erbjuder vi en trygg samlingsplats för gemenskap, utveckling och egenmakt i Malmöstadsdelen Herrgården. Deltagarna får vägledning, coaching och nätverk. De får också göra olika studiebesök och får hjälp att hitta mentorer i yrkeslivet.

INDIEN Studenter höjer rösten mot regeringens nya antimuslimska lagar. Lagarna tvingar muslimer att bevisa sitt medborgarskap i beryktade interneringsläger och har väckt stor rädsla.

Högerpartier och polis har gått till våldsam attack mot de fredliga protesterna men studenterna har stått enade och även stärkts av stödet från andra universitet, som Harvard, Oxford och Yale.

IM arbetar främst med att stärka marginaliserade kvinnor och barns möjligheter till försörjning och utbildning i Indien men vi arbetar också mot orättvisor och ojämlikhet, som i alla våra verksamhetsländer.

Läs mer på imsweden.org/de-globala-malen

FN och världens länder ser samarbete över gränser som ett svar på de stora utmaningar vi står inför. 2015 antog de Agenda 2030 med **17 Globala mål för hållbar utveckling**. Löftet är att ingen ska lämnas utanför. IM arbetar i samma anda och det här är de mål vår verksamhet bidrar mest till. **Text Åsa Bengtsson**

Globala mål

Mål 1 Ingen fattigdom

Målet är att utrota alla former av fattigdom oavsett om det handlar om brist på pengar eller frihet, makt, inflytande, hälsa, utbildning, säkerhet med mera. Målet handlar också om att alla ska kunna leva ett värdigt och tryggt liv. Detta har IM arbetat med ända sedan starten 1938 och det finns i vårt uppdrag att bekämpa fattigdom och utanförskap.

Så bidrar IM till Mål 1

- IM samarbetar med fair trade-organisationer världen över för att stärka utsatta människor och underlätta för dem att gå ihop för att förbättra sina arbetsvillkor.
- Sparlåneklubbar gör det möjligt för fattiga och utsatta kvinnor, och män, i flera av IMs verksamhetsländer att förbättra sin ekonomiska situation och samtidigt stärka sin ställning i samhället.

Mål 5 Jämställdhet

IM är en feministisk organisation. Vi ser jämlikhet mellan kvinnor och män som en förutsättning för hållbar och fredlig utveckling, och vill avskaffa alla former av våld, diskriminering och skadliga sedvänjor mot flickor och kvinnor. Det här är även grunden för Mål 5 som slår fast att jämställdhet handlar om rättvis fördelning av makt, inflytande och resurser.

Så bidrar IM till Mål 5

- Vi arbetar mot barnäktenskap i bland annat Malawi, Zambia och Nepal och underlättar för flickor som varit i barnäktenskap att återuppta sin skolgång.
- I Jordanien har IMs samarbete med lokala partners resulterat i att landet avskaffat en kritiserad lag som innebar att våldtäktsmän som gifte sig med sitt offer slapp straff.

Mål 10 Minskad ojämlikhet

Målet handlar om minskad ojämlikhet mellan och inom länder. Med jämlikhet menas rättvis fördelning av resurser och av inflytande i samhället. Jämlikhet minskar risken för konflikter och gör det möjligt för alla att vara med i utvecklingen. Ett jämlikt samhälle bygger på att alla har lika rättigheter och möjligheter oberoende av exempelvis kön, etnicitet, religion, funktionsvariation eller ålder. IMs vision om en rättvis och medmänsklig värld ligger helt i linje med detta.

Så bidrar IM till Mål 10

- I Sverige arbetar IM för att människor som är nya i landet ska komma in i samhället.

Så bidrar IM till Mål 16

- I vårt initiativ Humanium Metal by IM smälts beslagtagna illegala vapen ner och förvandlas till ny metall. På så sätt minskar vi tillgången till handeldvapen och sätter fokus på det globala problemet med illegala vapen. Intäkterna från försäljningen av metallerna går tillbaka till individer och samhällen som är drabbade av väpnat våld och bidrar till att bygga upp hållbara samhällsstrukturer.
- I Moldavien stärker IM personer med funktionsvariation så att de kan påverka sin situation. Vi stöder aktivistgrupper, som bland annat haft inflytande över beslut som rör rätten till utbildning och arbete.

Målen och IM

Vi påverkar också myndigheter och makt-havare att ta sitt ansvar när det gäller migration och migrationspolitik.

- IM stöder projekt i Gaza som stärker kvinnors möjlighet att försörja sig själva (också mål 5).

Mål 16 – Fredliga och inkluderande samhällen

Att skapa fredliga samhällen som är fria från våld är både ett mål och ett medel eftersom det inte går att skapa hållbar utveckling i ett land eller område som präglas av konflikt och våld. Målet betonar hur viktigt det är att alla människor är lika inför lagen, och har samma tillgång till rättvisa och möjlighet att påverka det samhälle de lever i. Alla ska ha möjlighet att ta del av sina mänskliga rättigheter, och de institutioner som ska tillgodose rättigheterna ska vara tillgängliga för alla. Det här är utmaningar vi möter i vårt arbete varje dag.

Mål 17 Genomförande och globalt partnerskap

Det krävs globala samarbeten och solidaritet över alla gränser för att hållbar utveckling i världen ska vara möjlig. En viktig punkt är att de utvecklade länderna ska fullfölja sina åtaganden vad gäller offentligt bistånd. En annan är vikten av att främja partnerskap inom det civila samhället, vilket är en av IMs styrkor.

Så bidrar IM till Mål 17

- IM samarbetar både med partners i det civila samhället och med andra aktörer som företag och myndigheter i alla länder där vi finns. Vi underlättar utbyte av kunskap och idéer, i ett ekosystem där alla stärker varandra.
- Med vårt stöd till lokala partners bidrar vi till att länderna kan förverkliga målen och som partner till Sida bidrar vi till Sveriges offentliga utvecklingsbistånd.

– Jag ville bara dö. Så kände Rafael i El Salvador efter att han blivit skjuten och hamnat i rullstol. Stödet från IM gav honom ny livsvilja.

Längst ner för en slingrig väg omringad av berg och grönska har Rafael sitt hus och arbetsplats. Han välkomnar oss och låter oss slå oss ner mellan två ugnar som fortfarande glöder från dagens sats av tamales. Tamales är ett slags knypte med majsdeg och olika fyllningar inlindat i bananblad. De senaste fyra åren har Rafael och flickvännen Patricia tillverkat och sålt tamales.

– Det har gjort det möjligt för mig att kunna gå vidare i livet, säger Rafael.

Fick varken rehab eller stöd

I maj för drygt sex år sen blev Rafael skjuten när han var på väg till jobbet ute på fälten. Han fördes till akutmottagningen och fick först efter fyra dagar beskedet att han aldrig skulle kunna gå igen.

– Min familj sa till mig att jag var oduglig, inte bra för något. Jag ville bara dö.

Utan att kunna gå, och beroende av rullstol, skulle han inte kunna fortsätta arbeta på fälten.

När han skrevs ut från sjukhuset väntade inget stöd eller någon fungerande rehabilitering.

– Jag kände inte till mina rättigheter, eller om jag ens fortfarande hade några.

Hur skulle han kunna lära sig att leva ett självständigt liv igen?

Tamales blev en del av räddningen och IMs partnerorganisation Red de Sobrevivientes (RdS) en annan. Rafael lagar nu mellan 300 och 600 tamales om dagen, produktionen ökade med drygt 200 när han fick stöd av RdS.

Rafael fick kontakt med RdS för cirka ett år sedan och organisationen har hjälpt honom att få tillgång till basingredienserna till tamales: majs och olja.

Härnäst ska taket ovanför köket fixas så att produktionen inte stannar av vid regn.

Vill vara en förebild

Tack vare IMs projekt Humanium Metal (se nästa sida) kommer Rafael också att få delta i en fyradagars-workshop för att få de färdigheter han behöver för att kunna leva ett ännu mer självständigt liv.

– Min dröm är att bli en förebild för rullstolsburna personer, säger Rafael och ler.

Han vill lära andra hur man gör tamales och hoppas en dag kunna driva en stor verksamhet där det bara jobbar personer med funktionsvariationer. Bristen på jobb i El Salvador för denna grupp är nämligen ett stort hinder.

– Jag vill visa att vi också kan arbeta och tjäna våra egna pengar.

Text & foto Nannie Sköld & Lisa Karlsson

Humanium Metal by IM – fredsmetall gjord av vapen

Varje minut skjuts en människa till döds i världen. Därför lanserade IM hösten 2016 en metall gjord av nedsmälta illegala vapen: Humanium Metal by IM.

Bland världens länder som inte befinner sig i krig är El Salvador ett av de mest våldsamma. Under 2016 mördades 6 565 personer, ca 18 personer om dagen. I flertalet fall utfördes mordet med ett lätt handeldvapen.

2016 började IM samarbeta med Red de Sobrevivientes (RdS) som stöder personer med funktionsnedsättning och deras familjer. RdS uppskattar att 25 procent av alla funktionsnedsättningar i El Salvador orsakats av våldshandlingar.

Med hjälp av organisationen ges människor möjlighet att ta makten över sina liv, återintegreras i samhället och stärkas genom ekonomisk egenmakt. Genom stöd från IM har RdS de senaste tre åren bidragit till att 300 personer med funktionsvariation blivit självförsörjande.

RdS har byggt upp ett nätverk i samhällen som drabbats av våld och fattigdom. Organisationen deltar också i den offentliga debatten om hur man stoppar väpnat våld.

RESULTAT

”Giftermålet påverkade mig, jag hade ingen frihet och kände mig konstant isolerad. Mina drömmar krossades.”

Text & foto Sonia Hammi & Annika Cederberg

Joyce fick tillbaka sin framtidstro

Joyce Lengwe var bara 14 år när hennes föräldrar bestämde att hon skulle giftas bort. Idag är hon 20 år och berättar om hur hon tack vare IMs stöd kunde lämna tvångsäktenskapet.

I Zambia är barnäktenskap inte tillåtet enligt lag. Trots detta gifts drygt en tredjedel av landets flickor bort innan de fyllt 18 år. Att det är så beror på flera faktorer. I Joyces fall hade hennes föräldrar svårt att försörja henne och pengarna räckte inte till att betala hennes skolvavgifter. Traditionellt sett så försörjer männen familjen och kvinnorna tar hand om hemmet, därför ser en del familjer det som en lösning att låta gifta bort sina döttrar.

– Jag var en flicka med många drömmar men de krossades 2015 när mina föräldrar bestämde att jag skulle gifta mig, säger Joyce Lengwe som föddes i byn Chulu Luongo i Luapula-provinsen i norra Zambia.

Tystnadskultur kring våld i hemmet

Äktenskapet var dåligt. Joyce var bunden till hemmet och utsattes för både fysiskt och psykiskt våld.

För tjejer som hamnat i sådana situationer kan det vara svårt att få hjälp ifrån samhället. Det finns en tystnadskultur kring våld i hemmet. Det är också så att traditionsbunden lag ofta går före den statliga i vissa områden, något IMs partnerorganisation NGOCC* försöker ändra på.

NGOCC består av medlemsorganisationer som finns utspridda över hela landet, och arbetsmetoden är att utbilda och stötta medlemmar och kommittéer ute i byarna så att de i sin tur kan sprida medvetenhet om frågorna i sina lokalsamhällen. Kommittéerna söker upp familjer i förebyggande syfte och erbjuder ekonomiskt stöd för skolgång till de flickor som tas ur äktenskap.

Utöver arbetet som sker med befolkning och ledare i lokalsamhällen så för man även en dialog med politiker och andra inflytelserika aktörer i samhället. Målet är att skapa en långsiktig förändring vad gäller samhällets inställning till barnäktenskap.

När Joyce Lengwe till slut tog sig ur sitt äktenskap så var det med stöd av NGOCC och deras lokala kommitté. Hon kunde lämna äktenskapet och återgå till skolan – och idag finns hennes drömmar från barndomen kvar.

– Om tio år ser jag mig själv lycklig, i min sjuksköterskeuniform med en man jag älskar och inte har blivit tvingad att gifta mig med.

*NGOCC står för Non-Governmental Gender Organizations Coordinating Council och är en paraplyorganisation som samlar 104 medlemsorganisationer som fokuserar på kvinnors rättigheter. IM stödjer deras arbete mot barnäktenskap i två av Zambias tio provinser, nära gränsen till Demokratiska republiken Kongo.

Foto Malin Kihlström

Engagera dig för en medmänsklig värld. Bli månadsgivare.

90 SVENSK INSAMLINGS KOMITÉ KONTROLL

Så kan vi bekämpa barnäktenskap

Ett av de globala målen som en majoritet av världens ledare enats om är att avskaffa skadliga sedvänjor, såsom barnäktenskap. Det är naturligtvis inget som görs i en handvändning, men flera saker är viktiga:

Fattigdom är den absolut största orsaken till barnäktenskap. I många fall får familjen ekonomisk kompensation, en hemgift, när de gifter bort en dotter.

Utbildning är den enskilt största faktorn för att motverka barnäktenskap. Flickor som får gå i skolan gifter sig och får barn senare.

Sexualrådgivning. Oönskade graviditeter ligger bakom många äktenskap, även barnäktenskap. Därför är tillgång till preventivmedel och kunskap oerhört viktigt.

Lagstiftning. I de flesta länder är 18 år minimiålder för att gifta sig, men enligt en kartläggning av *World policy analysis center* tillåter 93 länder i världen undantag mot denna lag om föräldrarna samtycker. Det handlar om att se till att lagar efterlevs.

Förändring av attityder. De flesta samhällen där barnäktenskap är vanliga är strikt patriarkala, och traditionen bjuder att en kvinna är mannens egendom. IM arbetar med organisationer som kämpar för att stärka kvinnors ställning och förändra attityden till barnäktenskap. Genom att fler blir medvetna om barns rättigheter kan också fler kämpa mot barnäktenskap.

Fair trade gav Sarala en nystart

Fair trade verkar för att människor i länder med utbredd fattigdom ska kunna leva av sitt arbete och ha bra arbetsvillkor. En rättvis handel helt enkelt – något som borde vara självklart överallt men som inte är det.

IM ser fair trade som ett effektivt verktyg för att skapa hållbar utveckling. I Nepal samarbetar vi med Fair Trade Group Nepal, ett nätverk som består av 26 olika organisationer, som genom sitt arbete förändrar livet för tiotusentals människor.

En av organisationerna är ACP, Association for Craft Producers, som samarbetar med över tusen hantverkare, varav 90 procent kvinnor.

Har fått utvecklas

När Sarala Sahi fick kontakt med ACP var hon i en krissituation. Hon hade förlorat sin man och var ensam med fyra små barn. Organisationen gav henne jobb, lön och kunskap om hantverket tovning, och tack vare det kunde hon skapa ett bra liv för sig själv och sina barn.

Idag är Sarala kvalitetsansvarig för tovade produkter.

Arbetet på ACP har inte bara möjliggjort att hon kunnat ge sina barn en utbildning:

– Det har också inneburit att jag växt som människa och fått lära mig om mina rättigheter. Anledningen till att såväl IM som många fair trade-organisationer fokuserar på kvinnor är att det ger bäst resultat. När en kvinna får jobb skapar det ringar på vattnet. Hon får en starkare ställning både i familjen och i samhället och investerar i barnens utbildning mer än vad män gör. På det viset sker förändring både direkt och på lång sikt.

Text & foto Thomas Ericsson

Vill du lära dig mer om fair trade och följa med till Nepal för att med egna ögon se hur det förändrar? **Sök kursen "Fair trade på distans", som IM driver i samarbete med Folkhögskolan Hvilan.**

hvilan.se/utbildning/profilkurs

FAKTA OM FAIR TRADE

Fair trade är ett handelssamarbete som bygger på respekt för mänskliga rättigheter och miljö. Inom World Fair Trade Organization följer alla medlemmar Fair trades principer, oavsett om man är producent, importör eller återförsäljare. På så sätt blir hela kedjan rättvis.

IMs målgrupp är främst kvinnor och unga, och fair trade är ett bra verktyg när det gäller jämställdhetsarbete.

En nyligen genomförd studie av fair trade-organisationer (WFTO-medlemmar) visar att:

92% återinvesterar vinsterna i sitt sociala uppdrag.

52% leds av kvinnor (mot 9 procent i konventionella företag).

51% av styrelserepresentanterna är kvinnor (mot 12 procent i konventionella företag).

Risken för konkurs är dessutom 4 gånger mindre, och 85% rapporterar att de offrar ekonomiska mål för att uppnå sociala mål och/eller miljömål, samtidigt som de ändå lyckas vara lönsamma.

Sarala Sahi blev änka innan hon ens fyllt 30 och stod plötsligt ensam med fyra barn. Kontakten med fair trade-organisationen ACP blev en vändpunkt. – Jag grät när jag fick min första lön, säger Sarala Sahi.

Sök vår fair trade-kurs!

ENGAGERA DIG!

Bli volontär!

DITT ENGAGEMANG BEHÖVS HÄR:

JÖNKÖPING/HUSKVARNA

Volontärer behövs till vår mötesplats i Smedbyn och **språkcaféet** där vi tillsammans med nyanlända träffas på torsdagar 17.30–19.30. Vi övar svenska, gör läxor och fikar. Fler volontärer behövs också för att **utöka vår verksamhet med nya aktiviteter** som vi planerar tillsammans.

Kontakt jonkoping.lf@imsweden.org

GÖTEBORG

Du behövs i **Beachvolleybollgruppen**. Volontärer driver ett träningslag för nyanlända ungdomar söndagar 10-12 i Kviberg. Du ansvarar för träningsupplägg och att alla är delaktiga, du behöver inte ha tidigare erfarenhet av sporten.

Kontakt region.vast@imsweden.org

LUND

Vänskapa-programmet söker etablerade svenska familjer eller personer som vill träffa nyanlända familjer för att umgås, träna språk och lära känna varandras koder. Man träffas en gång i månaden, oftast kvällstid eller helger.

Kontakt Lennart.alkskog@me.com
eller 0767-680708

STOCKHOLM

Duo Stockholm söker etablerade svenskar som vill träffa personer som är nya i Sverige. Ni delas in i par som ses två gånger i månaden och gör något roligt tillsammans. Möjlighet till kostnadsfria aktiviteter. Ta chansen att knyta nya kontakter!

Kontakt duo.stockholm@imsweden.org

Volontärer och deltagare behövs till **IMs Event- och kommunikationsgrupp**. Varje månad ordnar vi kulturella och sportinriktade aktiviteter, och lär känna nyinflyttade, stammisar och vår stads kulturskatter. Var med du också, det kostar ingenting!

Anmälan på vår Facebook-sida:

IM Individuell Människohjälp Stockholm

Kontakt akst@imsweden.org

Med jämställdhet gör vi världen jämlikare

KONTAKT

E-post styrelsen@imsweden.org
lave.beck-friis@imsweden.org

imsweden.org/styrelsen

Nästa nummer av Medmänsklighet kommer ut i maj.

Senast 2030 ska FNs 17 globala hållbarhetsmål uppnås. (Läs mer på sidan 14–15.) Tanken är att alla stater, tillsammans med till exempel organisationer och företag, ska vara med och bidra. IM är en av många aktörer som arbetar för att det ska bli möjligt.

Utifrån vår verksamhet och våra förutsättningar arbetar vi med fem av dessa mål: ingen fattigdom, jämställdhet, minskad ojämlikhet, fredliga och inkluderande samhällen samt genomförande och globalt partnerskap.

När det är årsmöte i Växjö i maj kommer vi speciellt att ägna oss åt mål 5: jämställdhet. Årsmötet är ett viktigt tillfälle att samlas, där lokalföreningarna genom sina ombuds aktiva medverkan kan bidra till ökad jämställdhet i vår värld.

Kvinnor och flickor drabbas av våld

I ojämställda samhällen ökar riskerna för att människors rättigheter kränks. Kvinnor och flickor har, trots förbättringar de senaste decennierna, fortfarande sämre tillgång till utbildning, arbete och hälsa. Kvinnor och flickor drabbas av våld i hemmet, i skolan och på allmänna platser. De patriarkala maktstrukturer som fortfarande finns i många

länder skapar fattigdom och motverkar eller till och med förnekar kvinnor och flickor sina mänskliga rättigheter. Detta vill IM ändra på. Under perioden 2019–2023 kommer IM att speciellt koncentrera sig på kvinnor och ungdomar (13–25 år).

Ett av IMs huvudområden är att stärka kvinnors egenmakt och därmed motverka ojämställdhet och fattigdom. Kvinnors möjlighet att tjäna egna pengar bidrar till att de kan ta makten över sina liv. Samtidigt tror vi att kvinnor är nyckeln till att stärka samhällen eftersom de genom att kunna försörja sig och påverka sina liv kan förbättra situationen för sina barn och sätta dem i skola.

Samma rättigheter för alla

Jämställdhet är att kvinnor och män ska ha samma rättigheter, möjligheter och skyldigheter. Det är kanske en utopi att så ska bli fallet senast 2030 men jag är övertygad om att om vi alla – kvinnor som män – arbetar för ett mer jämställt samhälle kommer världen bli betydligt bättre. Här tror jag att IM, med medlemmar, volontärer, givare och medarbetare, kommer att kunna göra stora insatser.

Lokalföreningarnas arbete och engagemang spelar i detta sammanhang en betydelsefull roll.

Lave Beck-Friis, IMs ordförande

IMs kalendarium

hittar du på imsweden.org/aktuellt/kalendarium

Följ med IM till Moldavien och Ukraina

Välkommen med på en oförglömlig resa där du med egna ögon får se resultaten av det arbete som IM bedriver tillsammans med våra partnerorganisationer. Medlemsresan 20–27 september 2020 går till Moldavien och Ukraina. Två länder med stora sociala och ekonomiska utmaningar, men också med vacker natur, spännande historia och rik kultur – och vällagad mat gjord på lokala råvaror.

Resan startar i Chisinau, Moldaviens charmerande huvudstad. Därifrån gör vi dagsutflykter till den omgivande landsbygden där vi besöker partnerorganisationer och deras verksamheter för personer med funktionsnedsättning.

Efter det tar vi oss med buss till Ukraina, ett av IMs nyaste länder, och staden Cernivtsy, ett av landets viktigaste kulturella center. Vi besöker partners som arbetar för att människor ska gå samman för att skapa ett samhälle där alla får plats.

Avslutningsvis reser vi tillbaka till Chisinau där hemresan tar vid.

Reseinformation

När 20–27 september med förreseträff i Vrigstad 22–23 augusti.

Resan till och från Chisinau bokas och bekostas av resenären själv. Deltagarlista samt reseledarens avgångar kommer att delas efter anmälningstidens slut för att möjliggöra samåkning.

Pris 10 500 kr, priset inkluderar kost och logi under förreseträffen i Vrigstad samt kost, logi, resor och inträden med mera under vistelsen. OBS! Priset inkluderar inte resa till och från Chisinau.

Anmälan öppen 1 april–1 maj, först till kvarn gäller. För anmälan och info: imsweden.org/om-im/ims-medlemsresa

OBS! Förtur ges till personer som inte var med på IMs förra medlemsresa till Jordanien 2018. Men naturligtvis är även du som deltog i den resan välkommen att anmäla dig, men du blir då satt på väntelista till dess att bokningstiden gått ut och du kan få besked om det finns plats eller ej.

IMs årsmöte 2020

IMs nationella årsmöte 2020 äger rum den 16–17 maj på Öjaby Herrgård i Växjö. Ombud valda på lokalföreningarnas årsmöten representerar lokalföreningarnas medlemmar och har rösträtt. Även du som inte är ombud är hjärtligt välkommen, men har inte rösträtt.

Eventuella motioner från medlemmar och lokalföreningar ska vara styrelsen till handa senast den 20 mars.

Mer information samt anmälan på imsweden.org/arsmoten

Ju fler vi är

desto tyngre väger våra argument, och möjligheterna att påverka utvecklingen i Sverige och internationellt ökar.

Betala in 100 kr på pg 90 07 06-3, märk betalningen "Medlem" eller gå in på imsweden.org/medlem och betala online. Medlemskapet gäller per kalenderår.

Bli medlem
du också!

Är du redan medlem?
Värva gärna en vän!

im

För att du
tror på en
medmänsklig
värld

Engagera dig på
imsweden.org